

รายงานการวิจัยในชั้นเรียน
การพัฒนาทักษะการเรียนรู้เรื่องทัศนธาตุ โดยการใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ทัศนธาตุ
ของสามเณรนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนพระปริยัติธรรมวัดนิโครธาราม

โดย

นายสุวิทย์ ฤงเสน

ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2562

โรงเรียนพระปริยัติธรรมวัดนิโครธาราม ต.ป่าคา อ.ท่าวังผา จ.น่าน

สังกัด สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ

ชื่อเรื่อง การพัฒนาทักษะการเรียนรู้เรื่องทัศนธาตุ โดยการใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ทัศนธาตุของ
สามเณรนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนพระปริยัติธรรมวัดนิโครธาราม

ผู้วิจัย นายสุวิทย์ ฤงเสน

บทคัดย่อ

การพัฒนาทักษะการเรียนรู้เรื่องทัศนธาตุ โดยการใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ทัศนธาตุ ที่มีผลต่อการพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ของสามเณรนักเรียน สื่อ dltvถือว่าเป็นนวัตกรรมที่นำมาใช้กับผู้เรียนใช้เป็นสิ่งเร้าให้ผู้เรียนเกิดทักษะในการเรียนรู้ที่แปลกใหม่ สนใจที่จะเรียนรู้มากขึ้น การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ ที่มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ เพื่อศึกษาความพึงพอใจของสามเณรนักเรียนที่มีต่อการเรียนรู้ โดยใช้สื่อ dltv กลุ่มตัวอย่างได้แก่สามเณรนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนพระปริยัติธรรมวัดนิโครธาราม ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2562 จำนวน 29 รูป การใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ทัศนธาตุ เป็นเครื่องมือหนึ่งที่ใช้ วัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน แบบประเมินทักษะของสามเณรนักเรียน และแบบวัดความพึงพอใจของผู้เรียน

กิตติกรรมประกาศ

การทำวิจัยในชั้นเรียนฉบับนี้สำเร็จลงได้ เพราะได้รับคำแนะนำจากผู้บริหารโรงเรียนคอยชี้แนะและติดตามการทำวิจัยนี้อย่างใกล้ชิด ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้ง และขอขอบพระคุณเป็นอย่างยิ่ง

ขอขอบพระคุณผู้บริหารและท่านอื่นๆ ที่คอยสนับสนุนและให้กำลังใจในการดำเนินการจัดทำวิจัย และขอขอบใจสามเณรนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนพระปริยัติธรรมวัดนิโครธาราม ที่ให้ความร่วมมือในการทำวิจัยในครั้งนี้เป็นอย่างดี

นายสุวิทย์ ฤงเสน

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อ	ก
กิตติกรรมประกาศ	ข
สารบัญ	ค
บทที่1 บทนำ	
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาของงานวิจัย	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	1
ขอบเขตของการวิจัย	1
ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย	1
บทที่2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	
เอกสารที่เกี่ยวข้อง	2
บทที่3 วิธีการดำเนินการศึกษาค้นคว้า	
ประชากร	8
กลุ่มตัวอย่าง	8
เก็บรวบรวมข้อมูล	9
บทที่4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	10
บทที่5 ข้อเสนอ อภิปราย และข้อเสนอแนะ	
ข้อเสนอแนะและข้อเสนอแนะ	11
บรรณานุกรม	

บทที่ 1 บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาของงานวิจัย

หลักสูตรต้องการให้เน้นมีความรู้ความเข้าใจองค์ประกอบศิลป์ ทักษะ และทักษะในการสร้างสรรค์ผลงานทัศนศิลป์ของผู้เรียนด้วย แต่จากการจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ สาระที่ 1 ทัศนศิลป์ พบว่า เนื้อหาสาระ เรื่องทัศนธาตุและองค์ประกอบศิลป์ มีเนื้อหาที่เข้าใจยาก ยากต่อการนำมาใช้ในการปฏิบัติ ทำให้ผู้เรียนขาดความรู้ ความเข้าใจและทักษะในการคิดสร้างสรรค์ผลงานทัศนศิลป์ และจากการที่ผู้วิจัยได้รับผิดชอบในการสอนรายวิชาศิลปะ ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนพระปริยัติธรรมวัดนิโครธารามภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2562 และการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ผ่านมา และที่ผู้วิจัยได้ตั้งคำถามถามสามเณรนักเรียน ให้สามเณรนักเรียนทำแบบฝึกหัด และแบบทดสอบเกี่ยวกับ ความรู้ทางทัศนธาตุ สามเณรนักเรียน ยังไม่สามารถตอบองค์ประกอบความรู้ทางทัศนธาตุ

สามเณรนักเรียนทำแบบฝึกหัด และแบบทดสอบเกี่ยวกับ ความรู้ทางทัศนธาตุ สามเณรนักเรียน ยังไม่สามารถตอบองค์ประกอบความรู้ทางทัศนธาตุ

วัตถุประสงค์

2.1. เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาศิลปะโดยใช้ ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ทัศนธาตุของสามเณรนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

2.2. เพื่อพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้ทัศนธาตุเรียนวิชาศิลปะ ของสามเณรนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 วัตถุประสงค์ ขอบเขตงานวิจัย ขอบเขตงานวิจัย ขอบเขตเนื้อหา

- ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ทัศนธาตุ 5 ชุด
- แผนการจัดการเรียนรู้ จำนวน 5 แผน
- แบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน ใช้แบบฝึกการเรียนรู้ทัศนธาตุ จำนวน 50 ข้อ

ขอบเขตของวิจัย

ประชากรในการวิจัยครั้งนี้ คือ สามเณรนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนพระปริยัติธรรมวัดนิโครธารามภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2562 จำนวน 29 รูป

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ได้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ทัศนธาตุ ประกอบแผนการจัดการเรียนรู้ศิลปะ ของ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1
2. สามเณรนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีทักษะการเรียนรู้ทางศิลปะที่พัฒนาขึ้น สามารถนำไปใช้ในสาระการเรียนรู้อื่นๆ และในชีวิตประจำวันได้
3. เป็นแนวทางในการจัดการเรียนรู้สาระการเรียนรู้ศิลปะ และสาระการเรียนรู้อื่นๆที่ใช้ทักษะการเรียนรู้ทางศิลปะ

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเพื่อหาประสิทธิภาพของวิธีสอนตามแนวคิดการสแกฟโฟลด์ติง ร่วมกับชุดฝึกที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ทักษะการวาดและการแรเงาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ดังต่อไปนี้

1. หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551
2. ความรู้เกี่ยวกับทัศนธาตุ
3. การสอนศิลปะ
6. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
7. ทักษะปฏิบัติ
8. ความพึงพอใจ
9. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

ในงานวิจัยนี้ได้ยึดหลักการ จุดมุ่งหมาย ที่สำคัญที่ระบุไว้ในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 โดยเน้นไปในมาตรฐานและใช้สาระการเรียนรู้ศิลปะ ดังต่อไปนี้ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551)

1. หลักการพื้นฐานของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน เป็นหลักสูตรการศึกษาเพื่อความเป็นเอกภาพของชาติ มีจุดมุ่งหมายและมาตรฐานการเรียนรู้เป็นเป้าหมายสำหรับพัฒนาเด็กและเยาวชนให้มีความรู้ทักษะ เจตคติ และคุณธรรมบนพื้นฐานของความเป็นไทย ควบคู่กับความเป็นสากล จัดการศึกษาเพื่อปวงชน ที่ประชาชนทุกคนมีโอกาสได้รับการศึกษาอย่างเสมอภาค และมีคุณภาพ สนองการกระจายอำนาจ ให้สังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา สอดคล้องกับสภาพและความต้องการของท้องถิ่น มีโครงสร้างยืดหยุ่นทั้งด้านสาระการเรียนรู้ เวลาและการจัดการเรียนรู้ เป็นหลักสูตรการศึกษาที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ รวมทั้งเป็นหลักสูตรการศึกษาสำหรับการศึกษาในระบบ นอกระบบ และตามอัธยาศัย ครอบคลุมทุกกลุ่มเป้าหมาย สามารถเทียบโอนผลการเรียนรู้ และประสบการณ์
2. จุดมุ่งหมายของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้เป็น คนดี มีปัญญา มีความสุข ศึกษาศึกษาต่อ และประกอบอาชีพ จึงกำหนดเป็นจุดมุ่งหมายเพื่อให้เกิดกับผู้เรียนเมื่อจบการศึกษาขั้นพื้นฐาน ดังนี้
  - 2.1 มีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ เห็นคุณค่าของตนเอง มีวินัยและปฏิบัติตนตามหลักธรรมของพระพุทธศาสนา หรือศาสนาที่ตนนับถือ ยึดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
  - 2.2 มีความรู้ ความสามารถในการสื่อสาร การคิด การแก้ปัญหา การใช้เทคโนโลยีและมีทักษะชีวิต
  - 2.3 มีสุขภาพกายและสุขภาพจิตที่ดี มีสุขนิสัย และรักการออกกำลังกาย
  - 2.4 มีความรักชาติ มีจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทยและพลโลก ยึดมั่นในวิถีชีวิต และการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

2.5 จิตสำนึกในการอนุรักษ์วัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทยการอนุรักษ์และพัฒนา
สิ่งแวดล้อมมีจิตสาธารณะที่มุ่งทำประโยชน์และสร้างสิ่งที่ดีงามในสังคม และอยู่ร่วมกันในสังคม
อย่างมีความสุข

3. เป้าหมายของการจัดการเรียนการสอนกลุ่มสาระศิลปะ

กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะเป็นกลุ่มสาระที่ช่วยพัฒนาให้ผู้เรียนมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มี
จินตนาการทางศิลปะ ชื่นชมความงาม มีสุนทรียภาพ ความมีคุณค่า ซึ่งมีผลต่อคุณภาพชีวิตมนุษย์ กิจกรรม
ทางศิลปะช่วยพัฒนาผู้เรียนทั้งด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญา อารมณ์ สังคมตลอดจนการนำไปสู่การพัฒนา
สิ่งแวดล้อม ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความเชื่อมั่นในตนเอง อันเป็นพื้นฐานในการศึกษาต่อหรือประกอบอาชีพได้
กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะมุ่งพัฒนาให้ผู้เรียนเกิดความรู้ความเข้าใจ มีทักษะวิธีการทางศิลปะ เกิดความ
ซาบซึ้งในคุณค่าของศิลปะ เปิดโอกาสให้ผู้เรียนแสดงออกอย่างอิสระในศิลปะแขนงต่าง ๆ ประกอบด้วย
สาระสำคัญ คือ

1. สาระทัศนศิลป์ มีความรู้ความเข้าใจองค์ประกอบศิลป์ ทักษะธาตุ สร้างและนำเสนอผลงานทางทัศนศิลป์
จากจินตนาการ โดยสามารถใช้อุปกรณ์ที่เหมาะสม รวมทั้ง วิเคราะห์ วิพากษ์วิจารณ์คุณค่างานทัศนศิลป์
เข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างทัศนศิลป์ ประวัติศาสตร์ และวัฒนธรรมเห็นคุณค่างานศิลปะที่เป็นมรดกทาง
วัฒนธรรม ชื่นชม ประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน
2. ดนตรี มีความรู้ความเข้าใจองค์ประกอบดนตรีแสดงออกทางดนตรีอย่างสร้างสรรค์ ชื่นชมและประยุกต์ใช้
ในชีวิตประจำวันเข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างดนตรีประวัติศาสตร์ และวัฒนธรรม เห็นคุณค่าดนตรีที่เป็นมรดก
ทางวัฒนธรรม
3. นาฏศิลป์ มีความรู้ความเข้าใจองค์ประกอบนาฏศิลป์ แสดงออกทางนาฏศิลป์อย่างสร้างสรรค์ ใช้ศัพท์
เบื้องต้นทางนาฏศิลป์ วิเคราะห์วิพากษ์ วิจารณ์คุณค่านาฏศิลป์ ถ่ายทอดความรู้สึก ความคิดอย่างอิสระ
สร้างสรรค์การเคลื่อนไหวในรูปแบบต่าง ๆ ประยุกต์ใช้นาฏศิลป์ในชีวิตประจำวัน เข้าใจ เห็นคุณค่า ของ
นาฏศิลป์ที่เป็นมรดกทางวัฒนธรรม ไทย และสากลดั่งนั้นสรุปเป้าหมายของการเรียนรู้กลุ่มสาระศิลปะ คือ
การเรียนรู้ที่มุ่งให้เกิดความคิดสร้างสรรค์ เห็นคุณค่าของความงามส่งผลให้ผู้เรียนมีจิตใจที่ดี หวังแทนใน
วัฒนธรรมและสามารถนำมาประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันและประกอบอาชีพได้

ทัศนธาตุ หมายถึง สิ่งที่เป็นปัจจัยของการมองเห็นเป็นส่วนต่างๆที่ประกอบกันเป็นภาพ ได้แก่ จุด เส้น สี
รูปร่าง รูปทรง สี และลักษณะพื้นผิว (สำนักงานวิชาการและมาตรฐานการศึกษา,2551) การเรียนรู้
(Learning) คือ กระบวนการที่ทำให้มีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมเดิมไปเป็นพฤติกรรมใหม่ที่ค่อนข้างถาวร
การจำได้ มักเกิดจากการเรียนรู้ที่แท้จริง มีเหตุมีผล มีหลักเกณฑ์ สามารถสะสมและจำหลักเกณฑ์ต่าง ๆ ได้

ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ทัศนธาตุ หมายถึง เครื่องมือที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นเป็นนวัตกรรมทางการศึกษา
รวบรวมสื่อ กระบวนการ และกิจกรรมการเรียนรู้ต่างๆ เพื่อเป็นสื่อกลางระหว่างผู้สอนกับผู้เรียน ให้เกิดการ
เรียนรู้แก่ผู้เรียนตามจุดประสงค์อย่างมีประสิทธิภาพ โดยมีวัตถุประสงค์สำหรับใช้ประกอบกิจกรรมการเรียน
การสอน

ผลการเรียนรู้เรื่องทัศนธาตุ หมายถึง คะแนนความรู้ความเข้าใจ เกี่ยวกับเรื่องทัศนธาตุในเรื่อง เรื่อง
ความหมายทัศนธาตุ จุด เส้น สี รูปร่างรูปทรง น้ำหนักอ่อนแก่ และพื้นผิว โดยสามารถทำการวัดผลและ
ประเมินผลได้จากการทำแบบทดสอบ

องค์ประกอบทัศนธาตุ

องค์ประกอบทางศิลปะนั้น จึงเป็นวิธีที่ง่ายและดีที่สุดในการสร้างสรรคงานศิลปะทัศนธาตุ ประกอบด้วย

1. จุด (point) หมายถึงสิ่งที่ปรากฏบนพื้นระนาบที่มีขนาดเล็กที่สุด ไม่มีความกว้าง ความยาว ความสูง ความหนา หรือความลึก จุดเป็นทัศนธาตุที่เล็กที่สุดและมีมิติเป็นศูนย์ จุดสามารถแสดงตำแหน่งได้เมื่อมีบริเวณว่างรองรับ จุดถือเป็นทัศนธาตุหรือพื้นฐานเบื้องต้นที่สุดในการสร้างงานทัศนศิลป์ จุดเป็นต้นกำเนิดของทัศนธาตุอื่นๆ เช่น เส้น รูปร่าง รูปทรงและพื้นผิว ค่าความอ่อนแก่ แสงเงา เราสามารถพบเห็นจุดได้โดยทั่วไปในธรรมชาติ เช่น ดวงดาวบนท้องฟ้า บนส่วนต่างๆของผิวพืชและสัตว์ บนก้อนหิน พื้นดิน ฯลฯ

2. เส้น (Line) หมายถึง ทัศนธาตุเบื้องต้นที่สำคัญที่สุด เป็นแกนของทัศนศิลป์ทุก ๆ แขนง เส้นเป็นพื้นฐานของโครงสร้างของทุกสิ่งในจักรวาล เส้นแสดงความรู้สึกได้ทั้งด้วยตัวของมันเองและด้วยการสร้างเป็นรูปทรงต่าง ๆ ขึ้น เส้นที่เป็นพื้นฐาน ได้แก่เส้นตรงและเส้นโค้ง สามารถนำมาสร้างให้เกิดเป็นเส้นใหม่ที่ทำให้ความรู้สึกที่แตกต่างทั้งช่วยแสดงถึงอารมณ์และความรู้สึกของศิลปินด้วย เส้นแต่ละชนิดก็มีความหมายแตกต่างกัน

3. รูปร่าง (Shape) หมายถึง

3.1. การนำเส้นมาประกอบกันให้เกิดความกว้างและความยาว ไม่มีความหนาหรือความลึกมีลักษณะ 2 มิติ

3.2. รูปแบบที่เป็น 2 มิติแสดงพื้นที่ผิวเป็นระนาบแบนไม่แสดงความเป็นปริมาตร ซึ่งมีลักษณะแบนราบ ไม่แสดงน้ำหนักแสงเงา รูปร่างในทางศิลปะอาจแบ่งได้ 3 ประเภท คือ

3.2.1. รูปร่างธรรมชาติ หมายถึงรูปร่างที่ถ่ายทอดแบบมาจากธรรมชาติที่พบเห็นอยู่ทั่วไป เช่น คน สัตว์ พืช ฯลฯ

3.2.2. รูปร่างเรขาคณิต หมายถึงรูปร่างที่มนุษย์สร้างขึ้น มีโครงสร้างแน่นอน ได้แก่ รูปร่างวงกลม สามเหลี่ยม สี่เหลี่ยม ห้าเหลี่ยม วงรี ฯลฯ

3.2.3. รูปร่างอิสระ หมายถึงรูปร่างที่มีลักษณะไม่แน่นอน ไม่สามารถคาดเดาได้ว่ารูปร่างจะเปลี่ยนแปลงหรือเคลื่อนไหวไปในรูปแบบใดหรือทิศทางใด

4. รูปทรง (Form) หมายถึง

4.1. การนำเส้นมาประกอบกันให้เกิดความกว้าง ความยาว และความหนาหรือความลึก มีลักษณะ 3 มิติ

4.2. สิ่งที่มีลักษณะแน่นอนที่แบบ 3 มิติ เช่นงานประติมากรรม สถาปัตยกรรม หรือลักษณะ ที่มองเห็นเป็น 3 มิติในงานจิตรกรรม รูปทรงในทางศิลปะอาจแบ่งได้ 3 ประเภทคือ

4.2.2. รูปทรงเรขาคณิต หมายถึง รูปทรงที่มนุษย์สร้างขึ้น ได้แก่รูปทรงสามเหลี่ยม รูปทรงสี่เหลี่ยม รูปทรงกลม รูปทรงกรวย ฯลฯ

4.2.3. รูปทรงอิสระหมายถึง รูปทรงที่เกิดขึ้นเองอย่างอิสระไม่มีโครงสร้างแน่นอน เช่นรูปทรงของก้อนหิน กรวด ดิน ก้อนเมฆ เปลวไฟ หยดน้ำ ต้นไม้ ภูเขา ฯลฯ ซึ่งส่วนใหญ่จะมีรูปทรงที่แปลกให้ความรู้สึกเคลื่อนไหวและเป็นอิสระ

5. น้ำหนักอ่อน-แก่ (Value) หมายถึง จำนวนความเข้ม ความอ่อนของสีต่าง ๆ และแสงเงาตามทีประสาทารับรู้ เมื่อเทียบกับน้ำหนักของสีขาว-ดำ ความอ่อนแก่ของแสงเงาทำให้เกิดมิติ เกิดระยะใกล้ไกล และสัมพันธ์กับเรื่องสีโดยตรง

6. สี (Colour) หมายถึง สิ่งที่ปรากฏอยู่ทั่วไปรอบ ๆ ตัวเราไม่ว่าจะเป็นสีที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติ หรือสิ่งที่มีมนุษย์สร้างขึ้นสีทำให้เกิดความรู้สึกแตกต่างมากมายเช่น ทำให้รู้สึกสดใสร่าเริง ตื่นเต้น หม่นหมอง หรือเศร้าซึมได้ เป็นต้น สีและการนำไปใช้ วรรณะของสี (Ton) จากทฤษฎีสีธรรมชาติ ในทางศิลปะได้มีการแบ่ง วรรณะของสีออกเป็น 2 วรรณะ คือ สีวรรณะร้อน ได้แก่ สีที่ทำให้ความรู้สึกอบอุ่นหรือร้อน เช่น สีเหลือง ส้ม เหลือง ส้ม ส้มแดง แดง ม่วงแดง เป็นต้น ส่วนสีวรรณะเย็น ได้แก่ สีที่ทำให้ความรู้สึกเย็น สงบ สบาย เช่น สีเขียว เขียวเหลือง เขียวน้ำเงิน น้ำเงิน ม่วงน้ำเงิน ม่วง เป็นต้น

7. บริเวณว่าง (Space) หมายถึงบริเวณที่เป็นความว่างไม่ใช่ส่วนที่เป็นรูปทรงหรือเนื้อหาในการจัดองค์ประกอบใดก็ตามถ้าปล่อยให้มีพื้นที่ว่างมากและให้มีรูปทรงน้อย การจัดนั้นจะให้ความรู้สึกอ้างอ้าง โดดเดี่ยว

8. พื้นผิว (texture) หมายถึง ลักษณะภายนอกของวัตถุที่เรามองเห็นและสัมผัสได้ ภาพที่มีลักษณะพื้นผิวที่แตกต่างกันจะให้ความรู้สึกสนุกสนานตื่นเต้นและมีชีวิตชีวา พื้นผิวสามารถก่อให้เกิดความรู้สึกในลักษณะต่าง ๆ กันเช่น หยาบ ละเอียด มันวาว ด้าน และขรุขระ เป็นต้น

ดังนั้นจึงสรุปศิลปะที่สามารถรับรู้ด้วยการมองเห็นซึ่งประกอบไปด้วยทัศนธาตุ เช่น จุด เส้น รูปร่าง รูปทรง สี ที่ว่าง พื้นผิว นำมาถ่ายทอดผ่านกระบวนการต่าง ๆ ของศิลปิน ที่แฝงไว้ด้วยความรู้สึก มีความหมาย มีเนื้อหาสาระที่ต้องการถ่ายทอด ได้แก่งานทางด้านจิตรกรรม ประติมากรรม ภาพพิมพ์ สถาปัตยกรรม เป็นต้น

ความหมายของชุดกิจกรรม

หนึ่งนุช กาฬภักดี (2543, อ้างใน ตารางศักดิ์ มีวรรณ, 2552, น. 16) กล่าวว่าชุดการเรียนหรือชุดกิจกรรมเป็นสื่อการเรียน สำเร็จรูปประกอบด้วยอุปกรณ์หลายชนิดที่ผู้เรียนสามารถศึกษาได้ด้วยตนเองตามขั้นตอนที่ระบุไว้ในชุด โดยพึ่งครูน้อยที่สุด นักเรียนสามารถเรียนได้อย่างอิสระ ตามความสามารถของแต่ละบุคคล ซึ่งเป็นการฝึกให้ผู้เรียนได้รู้จักพึ่งพาตนเองในการศึกษาหาความรู้

อิสริยา หนูจ้อย (2549, อ้างใน อัฐวุฒิ คาแสน, 2554, น. 7) กล่าวว่า ชุดกิจกรรม คือ ชุดการสอนที่ฝึกให้นักเรียนดำเนินกิจกรรมตามที่กำหนด ประกอบด้วย ชื่อกิจกรรม คำชี้แจง จุดประสงค์ของกิจกรรม และเนื้อหากิจกรรม สื่อ คำถามท้ายกิจกรรม แบบประเมินท้ายกิจกรรม ให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมและได้รับประสบการณ์ตรงในกระบวนการเรียนการสอน

ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์ (2552, อ้างใน พรปวีณ์ กอกอง, 2555, น. 21-22) ได้ให้ความหมายของชุดกิจกรรมไว้ว่า ชุดกิจกรรมเป็นกระบวนการสอนแบบโปรแกรมชนิดหนึ่ง อาศัยระบบสื่อประสมที่สอดคล้องกับเนื้อหา และประสบการณ์ของแต่ละหน่วยมาช่วยเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการเรียนรู้ให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

สุนันท์ สินธพานนท์ (2553, น. 14) ได้ให้ความหมายของชุดกิจกรรมไว้ว่า ชุดกิจกรรมเป็นนวัตกรรมที่ครูใช้ประกอบการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยผู้เรียนศึกษาและใช้สื่อต่างๆ ในชุดกิจกรรมที่ผู้สอนสร้างขึ้น ซึ่งเป็นรูปแบบของการสื่อสารระหว่างผู้สอนและผู้เรียน สรุปได้ว่า ชุดกิจกรรมเป็นรูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนมีประสิทธิภาพสูงสุดโดยการจัดการเรียนรู้แบบผสม ได้แก่

1. ใช้เพลงเพื่อช่วยในการจดจำ
2. ใช้เกมเป็นตัวฝึกทักษะเพื่อวัดว่านักเรียนจาเนื้อหาจากเพลงได้
3. ใช้ใบกิจกรรมให้นักเรียนลงมือปฏิบัติโดยการวัดความยาวจริงจากสถานที่หรือ สิ่งของจริงแล้วนำมาเปลี่ยนหน่วยด้วยความยาวในระบบต่างๆ เพื่อใช้ในการสร้างองค์ความรู้แก่ผู้เรียน
4. ใช้แบบทดสอบเพื่อวัดว่านักเรียนผ่านเกณฑ์ตามที่กำหนดหรือไม่ โดยชุดกิจกรรมที่สร้างขึ้นต้องตรงตามตัวชี้วัดและสอดคล้องกับเนื้อหา รวมทั้งตอบสนองความต้องการในการเรียนรู้ของผู้เรียน

ประเภทของชุดกิจกรรม

บุญเกื้อ ควรหาเวช (2545, อ้างใน วราวุธ บุตรรัตน์, 2556, น. 10-11) ได้แบ่งประเภทของชุดกิจกรรมเป็น 3 ประเภทใหญ่ๆ คือ

1. ชุดกิจกรรมการสอนประกอบคำบรรยาย เป็นชุดการสอนสำหรับผู้สอนจะใช้สอนนักเรียนเป็นกลุ่มใหญ่ หรือ การสอนที่ต้องการปูพื้นฐานให้นักเรียนส่วนใหญ่รู้และเข้าใจในเวลาเดียวกัน มุ่งในการขยายเนื้อหาสาระให้ชัดเจนยิ่งขึ้น ชุดการสอนแบบนี้จะช่วยให้ผู้สอนลดการพูดให้น้อยลงและใช้สื่อการสอนที่มีความพร้อมอยู่ในชุดการสอนในการเสนอเนื้อหามากขึ้น สื่อที่ใช้อาจได้แก่ รูปภาพ แผนภูมิ สไลด์ फिल्मสตริป ภาพยนตร์ เป็นต้น ข้อสำคัญคือสื่อที่จะนำมาใช้นี้ต้องให้นักเรียนได้เห็นอย่างชัดเจนทุกคน ชุดการสอนชนิดนี้บางคนอาจเรียกว่าชุดการสอนสำหรับครู

2. ชุดกิจกรรมการสอนแบบกลุ่มกิจกรรม เป็นชุดการสอนสำหรับให้นักเรียนเรียนร่วมกันเป็นกลุ่มเล็กๆ ประมาณ 5-7 คน โดยใช้สื่อการสอนที่บรรจุไว้ในชุดการสอนแต่ละชุด มุ่งที่จะฝึกทักษะในเนื้อหาวิชาที่เรียน และให้นักเรียนมีโอกาสทำงานร่วมกัน ชุดการสอนชนิดนี้มักจะใช้ในการสอนแบบกิจกรรมกลุ่ม เช่น การสอนแบบศูนย์การเรียน การสอนแบบกลุ่มสัมพันธ์ เป็นต้น

3. ชุดกิจกรรมการสอนแบบรายบุคคลหรือชุดการสอนตามเอกัตภาพ เป็นชุดการสอนสำหรับเรียนด้วยตนเอง หรือเรียนเป็นรายบุคคล คือ นักเรียนจะต้องศึกษาหาความรู้ตามความสามารถและความสนใจของตนเอง อาจจะเรียนที่โรงเรียนหรือที่บ้านก็ได้ ส่วนมากมักจะมุ่งให้นักเรียนได้ทำความเข้าใจในเนื้อหาวิชาที่เรียนเพิ่มเติม นักเรียนสามารถจะประเมินผลการเรียนด้วยตนเองได้ ด้วยชุดการสอนชนิดนี้อาจจะจัดในลักษณะของหน่วยการสอนย่อยหรือโมดูลก็ได้

สุคนธ์ สินธพานนท์ (2552, อ้างใน พิเชษฐ์ ไพโรจน์, 2554, น. 20) ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับครูผู้สอนในการจัดการศึกษาในระบบนั้น สามารถจัดทำได้ 4 รูปแบบ

1. ชุดกิจกรรมการเรียนรู้สำหรับครูผู้สอน เป็นชุดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ครูใช้ประกอบการสอน ประกอบด้วยคู่มือครู สื่อการเรียนการสอนที่หลากหลาย มีการจัดกิจกรรมและสื่อการสอนประกอบการบรรยายของผู้สอน ชุดกิจกรรมการเรียนรู้มีเนื้อหาสาระเพียงหน่วยเดียวและใช้กับนักเรียนทั้งชั้น แบ่งเป็นหัวข้อที่จะบรรยาย มีการกำหนดกิจกรรมตามลำดับชั้น

2. ชุดกิจกรรมการเรียนรู้สำหรับกลุ่ม เป็นชุดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ให้ผู้เรียนได้ศึกษาความรู้ร่วมกัน โดยปฏิบัติกิจกรรมตามขั้นตอนต่างๆ ที่กำหนดไว้ในชุดกิจกรรมการเรียนรู้หรืออาจจะเรียนรู้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ในศูนย์การเรียน กล่าวคือ ในแต่ละศูนย์การเรียน จะมีชุดกิจกรรมการเรียนรู้ในแต่ละหัวข้อย่อยของ

หน่วยการเรียนรู้ที่ให้ผู้เรียนศึกษา ผู้เรียนแต่ละกลุ่มจะหมุนเวียนศึกษาความรู้ และทากิจกรรมของชุดกิจกรรม การเรียนรู้จนครบทุกศูนย์การเรียนรู้

3. ชุดกิจกรรมการเรียนรู้รายบุคคล เป็นชุดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ให้ผู้เรียนศึกษาความรู้ด้วยตนเอง ผู้เรียนจะเรียนรู้ตามขั้นตอนที่กำหนดไว้ในชุดกิจกรรมการเรียนรู้ ซึ่งสามารถศึกษาได้ทั้งในห้องเรียนและนอกห้องเรียน และเมื่อศึกษาจนครบตามขั้นตอนแล้ว ผู้เรียนสามารถประเมินผลการเรียนรู้ของตนเองได้ด้วยตนเอง

4. ชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบผสม เป็นชุดกิจกรรมการเรียนรู้ที่มีการจัดกิจกรรมหลากหลาย บางขั้นตอนผู้สอนอาจใช้วิธีการบรรยายประกอบการใช้สื่อ บางขั้นตอนผู้สอนอาจให้ผู้เรียนศึกษาความรู้ด้วยตนเองเป็นรายบุคคล และบางขั้นตอนอาจให้ผู้เรียนศึกษาความรู้จากชุดกิจกรรมโดยใช้กิจกรรมกลุ่ม เป็นต้น

เกริก ท่วมกลาง และจินตนา ท่วมกลาง (2555, อ้างใน กฤษณา ฟ้าคะนอง, 2557, น. 25) ได้แบ่งประเภทของชุดการสอนหรือชุดกิจกรรม เป็น 4 ประเภท ดังนี้

1. แบบประกอบการบรรยาย เป็นชุดการสอนที่มีเนื้อหาเพียงอย่างเดียว โดยแบ่งหัวข้อที่จะบรรยาย และประกอบกิจกรรมไว้ตามลำดับชั้น ให้ครูใช้ประกอบการบรรยายตามปัญหาและหัวข้อที่ครูกำหนดให้ เพื่อความเรียบร้อยในการใช้ประกอบการสอนหรือบรรยาย

2. แบบกิจกรรมกลุ่ม เป็นชุดการสอนที่มุ่งเน้นให้นักเรียนได้ประกอบกิจกรรมร่วมกัน ซึ่งในชุดการสอนนี้ประกอบด้วยชุดย่อยตามจำนวนศูนย์ที่แบ่งไว้ ผู้เรียนที่เรียนจากชุดการสอนแบบกิจกรรมกลุ่มจะต้องการความช่วยเหลือจากครูเพียงเล็กน้อย ในระยะเริ่มเรียนเท่านั้น หลังจากเริ่มเรียนแล้วผู้เรียนสามารถช่วยเหลือซึ่งกันและกันได้ หรือหากปัญหาในการเรียนสามารถถามครูได้เสมอ

3. แบบรายบุคคล เป็นชุดการสอนที่มุ่งเน้นให้นักเรียนสามารถศึกษาหาความรู้ด้วยตนเองตามความสามารถของแต่ละบุคคล เมื่อศึกษาจบแล้วจะทำการทดสอบประเมินความก้าวหน้าและศึกษากิจกรรมอื่นต่อไปตามลำดับ ชุดกิจกรรมนี้จัดขึ้นเพื่อส่งเสริมศักยภาพการเรียนรู้แต่ละบุคคลให้พัฒนาการเรียนรู้ของตนเองจนสุดความสามารถ

4. แบบทางไกล เป็นชุดการสอนที่มุ่งให้ผู้เรียนศึกษาด้วยตนเองโดยไม่ต้องมาเข้าเรียน เป็นชุดการสอนสำหรับผู้เรียนต่างถิ่น

สรุปได้ว่า ประเภทของชุดกิจกรรมแบ่งออกเป็น 4 ประเภท ได้แก่

1. แบบประกอบการบรรยาย เป็นการสอนที่ใช้กิจกรรมร่วมกับการบรรยายโดยมีครูเป็นผู้อธิบายกิจกรรมหรือเป็นการสอนเพื่อให้นักเรียนเข้าใจเนื้อหา โดยอาศัยกิจกรรมเข้ามาเสริม

2. แบบกิจกรรมกลุ่ม เป็นชุดกิจกรรมที่ให้ผู้เรียนได้เรียนรู้แบบกลุ่มตามลำดับขั้นตอนของกิจกรรม เพื่อศึกษาเนื้อหาที่ละส่วน เป็นการฝึกการทำงานร่วมกับผู้อื่น

3. แบบรายบุคคล เป็นชุดกิจกรรมที่ให้ผู้เรียนได้ศึกษาความรู้หรือฝึกปฏิบัติด้วยตนเอง ตามรูปแบบของกิจกรรมเพื่อพัฒนาความรู้และสร้างความเข้าใจได้ด้วยตนเอง

4. แบบผสม กล่าวคือ เป็นชุดกิจกรรมที่ใช้ผสมกัน 2-3 ประเภทข้างต้น เพื่อนำมาใช้กับเนื้อหาบางเรื่อง ที่ไม่เหมาะจะใช้ประเภทใด ประเภทหนึ่ง โดยชุดกิจกรรมของผู้วิจัย ได้ใช้แบบผสม กล่าวคือใช้ทั้งประเภทแบบประกอบการบรรยายเพื่อใช้สอนในการร้องเพลงเพิ่มความจดจำ สอนการเปลี่ยนหน่วยความยาวในระบบต่างๆ ประเภทแบบรายบุคคลโดยให้นักเรียนฝึกทักษะด้วยตนเองจากการเล่นเกมและการวัดจริงจากใบกิจกรรม

3. องค์ประกอบของชุดกิจกรรม

ฮุสตัน และคนอื่นๆ (Houston; other, 1973, อ้างใน นิติกาญจน์ ไกรสิทธิพัฒน์, 2553, น. 13) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบของชุดการเรียนรู้ไว้ ดังนี้

1. คาชี้แจง (Prospectus) ในส่วนนี้ จะอธิบายถึงความสำคัญของจุดมุ่งหมายขอบข่ายชุดการเรียนการสอน สิ่งที่นักเรียนจะต้องมีความรู้ก่อนเรียนและขอบข่ายของกระบวนการทั้งหมดในชุดการเรียน
2. จุดมุ่งหมาย (Objectives) คือ ข้อความที่แจ่มชัดไม่กำกวม ที่กำหนดว่า ผู้เรียนจะประสบความสำเร็จอะไรหลังจากเรียนแล้ว

ความพึงพอใจ

การวิจัยนี้ผู้วิจัยได้ค้นคว้าเรื่องเกี่ยวกับความพึงพอใจ

1. ความหมายของความพึงพอใจมีนักการศึกษาได้ให้ความหมายของความพึงพอใจไว้ดังนี้

อรรถัย บุญช่วย (2544:9) ได้ให้ความหมายของความพึงพอใจไว้ว่า ความพึงพอใจเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับอารมณ์ ความรู้สึกและทัศนคติของบุคคลอันเนื่องมาจากสิ่งเร้าและแรงจูงใจซึ่งจะปรากฏออกมาทางพฤติกรรมโดยแสดงออกมาทางลักษณะของความชอบ ความพึงพอใจที่จะเลือกสิ่งใดสิ่งหนึ่งศรีสุตา ญาติปลื้ม (2547:9) ได้ให้ความหมายของความพึงพอใจไว้ว่า ความรู้สึกรักชอบ พอใจ หรือเป็นเจตคติที่ดีของบุคคลที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ซึ่งเกิดจากการได้รับการตอบสนองความต้องการหรือความคาดหวังในทางที่ดีทั้งด้านวัตถุและด้านจิตใจ เป็นความรู้สึกเมื่อได้รับความสำเร็จ ความต้องการหรือแรงจูงใจจากการศึกษาความหมายของความพึงพอใจสรุปได้ว่า เป็นความรู้สึก ชอบ รักรวมไปถึงเจตคติที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งไปในทางที่ดี หรือวิธีการใดวิธีการหนึ่ง ส่งผลไปสู่การตอบสนองหรือปฏิบัติตามอย่างเต็มที่

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรในการวิจัยครั้งนี้ คือ สามเณรนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนพระปริยัติธรรมวัดนิโครธาราม ภาคเรียนที่ 1ปีการศึกษา 2562 จำนวน 29 รูป

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ศนธาคู่สำหรับสามเณรนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น เพื่อการพัฒนาทักษะการเรียนรู้เรื่องทัศนธาตุ สำหรับสามเณรนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 มีจำนวนทั้งสิ้น 5 ชุด ดังนี้

ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ศนธาคู่ที่ 1 เรื่อง จุดและเส้น

ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ศนธาคู่ที่ 2 เรื่อง สี

ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ศนธาคู่ที่ 3 เรื่อง รูปร่างรูปทรง

ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ศนธาคู่ที่ 4 เรื่อง น้ำหนัก อ่อน แข็ง

ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ศนธาคู่ที่ 5 เรื่อง พื้นผิว

แผนการจัดการเรียนรู้ในแต่ละแผนการเรียนรู้จำนวน 5 แผน

แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

เรื่อง ทักษะธาตุ ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น เป็นแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ ตามมาตรฐานการเรียนรู้ เป็นแบบเลือกตอบมี 4 ตัวเลือก จำนวน 50 ข้อ โดยทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการวิเคราะห์และสรุปผลการวิจัย

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการวิจัยและเก็บรวบรวมข้อมูล โดยใช้ชุดฝึกการเรียนรู้ทักษะธาตุ จำนวน 5 ชุด ประกอบแผนการจัดการเรียนรู้ จำนวน 5 แผน และใช้แบบทดสอบ เรื่อง ทักษะธาตุ วัดทักษะการเรียนรู้ทางศิลปะเรื่อง ทักษะธาตุ

1. ทำความเข้าใจและสร้างข้อตกลงร่วมกันกับสามเณรนักเรียน แจงจุดประสงค์การเรียนรู้
2. ทำการทดสอบ แบบทดสอบก่อนเรียน
3. ดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแผนการจัดการเรียนรู้

สาระทัศนศิลป์ เรื่อง ทักษะธาตุ ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 5 แผน

4. ทำการทดสอบ แบบทดสอบหลังเรียน
5. นำผลที่ได้จากการทดสอบก่อนเรียน หลังเรียน และชุดกิจกรรมการเรียนรู้ทักษะธาตุ จำนวน 5 ชุด มาวิเคราะห์โดยใช้วิธีทางสถิติเพื่อทดสอบสมมติฐานการเก็บรวบรวมข้อมูลสถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล

บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลผลการวิเคราะห์หาค่าประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมการเรียนรู้ทัศนธาตุ ของสามเณรนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ค่าประสิทธิภาพ พบว่า สามเณรนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่เรียนโดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ทัศนธาตุ มีคะแนนการทำแบบทดสอบก่อนเรียนมีคะแนนรวมเท่ากับ 1,300 ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 26.53 มีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 2.30 คิดเป็นร้อยละ 81.25 มีพัฒนาการเรียนรู้หลังจากได้ใช้ ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ทัศนธาตุ มีคะแนนเท่ากับ 4,061 มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 82.88 มีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 2.37 คิดเป็นร้อยละ 82.88 และแบบทดสอบหลังเรียนมีคะแนนรวมเท่ากับ 2,112 มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 43.10 มีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1.78 คิดเป็นร้อยละ 86.20 ดังนั้นค่าประสิทธิภาพของกระบวนการ(E1) และประสิทธิภาพด้านผลลัพธ์(E2) ของค่าประสิทธิภาพของการสร้างชุดกิจกรรมการเรียนรู้ทัศนธาตุของสามเณรนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

ผลการวิเคราะห์หาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาศิลปะโดยใช้ ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ทัศนธาตุของสามเณรนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ผลสัมฤทธิ์ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และประสิทธิภาพด้านผลลัพธ์ระหว่างค่าคะแนนทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาศิลปะเรื่อง ทัศนธาตุของสามเณรนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ก่อนเรียน (Pre-test) มีเฉลี่ยเท่ากับ 26.53 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 2.30 คิดเป็นร้อยละ 81.25 และหลังเรียน (Post-test) มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 44.31 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 2.29 คิดเป็นร้อยละ 89.61 และมีผลของค่าความก้าวหน้า รวมเท่ากับ 871ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 17.78 มีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 3.17 คิดเป็นร้อยละ 54.44 ดังนั้น การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาศิลปะ เรื่อง ทัศนธาตุโดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ทัศนธาตุของสามเณรนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 หลังเรียน(Post-test) สูงกว่าก่อนเรียน (Pre-test)

บทที่ 5 สรุป อภิปรายผล

1. ประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ศนธศของสามเณรนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่จัดทำขึ้น ทั้ง 5 เล่ม ตามเกณฑ์ 80/80 ปรากฏว่าได้ค่าเฉลี่ยของเกณฑ์ประสิทธิภาพโดยรวมเท่ากับ 82.88/86.20 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ แสดงว่าชุดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ศนธศของสามเณรนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่จัดทำขึ้นทั้ง 5 เล่ม ที่ผู้รายงานสร้างขึ้นเป็นไปตามเกณฑ์ 80/80 ที่ตั้งไว้
2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของสามเณรนักเรียนที่เรียนโดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ศนธศของสามเณรนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่จัดทำขึ้นทั้ง 5 เล่ม มีคะแนนเฉลี่ยหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน มีความก้าวหน้าเฉลี่ย 17.78 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 54.44 แสดงว่า ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ศนธศของสามเณรนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ทำให้สามเณรนักเรียนมีพัฒนาการด้านความรู้ ความเข้าใจใน ซึ่งเป็นผลทำให้มีทักษะในการปฏิบัติที่ดีขึ้น

อภิปรายผล

ผลการศึกษาที่เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการศึกษาทุกประการ สรุปได้ว่า ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ศนธศของสามเณรนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2562 โรงเรียนพระปริยัติธรรมวัดนิโครธารามเป็นชุดกิจกรรมการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด ทำให้สามเณรนักเรียนเกิดการเรียนรู้ได้ตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ ซึ่งผลจากการสร้างชุดกิจกรรมการเรียนรู้อย่างเป็นระบบได้ศึกษาแนวคิดทฤษฎีของนักการศึกษาและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ได้มีการวิเคราะห์หลักสูตร ศึกษาเนื้อหาอย่างละเอียด ก่อนที่จะนำมาสร้างชุดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อที่จะกำหนดสาระที่เหมาะสมกับสามเณรนักเรียน จึงทำให้แบบฝึกทักษะนี้เป็นสื่อสำหรับการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพ และทำให้สามเณรนักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่สูงขึ้น

ข้อเสนอแนะ

๑. ผู้สอนควรสำรวจการพัฒนาการใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ศนธศุในระดับชั้นอื่น ๆ นำชุดการเรียนรู้การสอนที่หลากหลายมาใช้กับสามเณรนักเรียน เพื่อพัฒนาความสามารถของสามเณรนักเรียนให้ดีขึ้นต่อไป
๒. ผู้ที่สอน ควรนำวิธีการสอนที่แปลกใหม่ เพื่อไม่ให้สามเณรนักเรียนเกิดการเบื่อหน่าย เน้นวิธีการที่ให้สามเณรนักเรียนปฏิบัติจริงและเสริมแรงสามเณรนักเรียนด้วยการให้รางวัล สามเณรนักเรียนจะชอบและสนุกกับการเรียนการสอนที่ครูจัดให้

บรรณานุกรม

- กุลนิดา เหลือบจำเริญ. (2553). องค์ประกอบศิลป์ กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์บริษัท สกายบุ๊ก จำกัด.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2546). การวิจัยเบื้องต้น. พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- บรอกษิตา อนุกุลเวช. (2553). หลักการออกแบบของ ADDIE model. สืบค้นเมื่อ 15 กรกฎาคม 2560.
- ยุภาวดี พันธัง. (2556). การพัฒนาบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนเรื่อง เส้นสีแสงเงาวิชาศิลปะ สำหรับนักเรียน
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีการศึกษา มหาวิทยาลัย
ศิลปากร. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาเทคโนโลยีการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- สุรัชธานี รัตนวรรณ. (2557). การพัฒนาบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนเรื่องทัศนธาตุ ตามแนวคิดการวิจารณ์
ของยีน เอ มิทเลอร์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาทัศนศิลป์ศึกษา
มหาวิทยาลัยศิลปากร.